

משפיע רוחני דגול בקרב חסידי גור ומחברו של ספר גאוני; הג"ר אהרן קרייזר, מגדולי המשפיעים בכולל מיר בברוקלין וכיום בלייקווד; הרה"ג ר' מאיר פנטל ז"ל, מגדולי תלמידי קמניץ ומטובי אנשי הרעיון בתנועת "אגודת ישראל".

○○○

מבין הדמויות הבולטות ששימשו בקודש כרבני קהילות יש להזכיר את הרבנים הגאונים: רבי אביגדור ציפרשטיין, רבי שמואל וואלקין, רבי שמואל דוד מרגליות, רבי מרדכי רוגוב, רבי אבא זיינס

הצטרפו הגאונים רבי אליעזר סורוצקין ורבי פסח שטיין. לישיבת ר' יעקב יוסף - רבי מנדל קרביץ ז"ל, רבי שמואל דוד וורשבצ'יק ז"ל, ויבלח"ט רבי ישעי' שימונוביץ. לישיבה דפילדלפיה - רבי מנדל קפלן ז"ל. לישיבת "תפארת ירושלים" - רבי מיכל בארנבוים. לישיבת קמניץ - רבי לוי קרופני ז"ל. לישיבת "מקור חיים" - רבי בנימין פאלער. לישיבת דיטרויט - רבי לייב בקשט. לישיבת מונסי - רבי מרדכי שוואב ז"ל. זו, כמובן, רשימה חלקית בלבד, אך בודאי יש גם בה כדי לבטא את התרומה

שבחברה ייסרו בברוקלין את אחד ממרכזי התורה החשובים, "בית התלמוד". אפשר שמרכז תורני זה איננו מפורסם כל כך בקרב הציבור היהודי, שכן נדיר הדבר ששמו מתפרסם באחד העתונים. אבל בעולם התורה הוא תופס מקום בולט בכותל-המזרח.

אבל זהו רק קטע אחד מן התרומה הכבירה של לגיון תורני זה של גולי שנחאי, כי המציאות היא, שכמעט כל אחת מן הישיבות החשובות באמריקה נתברכה מהם. ככולם כיהנו ראשי ישיבות ומגידו שיעור שאת מטענם התורני הגדול והמבורך צברו שם, בשנחאי הרחוקה, בתנאי הגלות הקשה.

ככל שקשה לפרט את כל הרשימה, בלי להחסיר פה ושם, ישנה חשיבות מרובה לציין את הפרטים שכן ידועים, לגבי האישים ומרכזי התורה שנתברכו בתרומה המפוארת של גולי, או נכון יותר: "חכמי שנחאי". בשורה הראשונה יש להזכיר את המייסדים הבלתי-נשכחים של "בית התלמוד", הגאונים רבי לייב מאלין, רבי חיים ויסוקר (קוברינר) ורבי שמואל חרקובר, זכרונם לברכה. אליהם יש להוסיף את הגאונים רבי לייזר הורודונסקי וממשיכיהם, ראשי הישיבה היום: רבי שלום מנשה גוטליב, רבי ישראל פרקובסקי ורבי בנימין ציילברגר.

ישיבת מיר בברוקלין, שמנהיגה הרוחני הג"ר אברהם קלמנוביץ היה האפוסטרופוס המובהק של בני-התורה בגלות שנחאי, התברכה הודות לבואם לאמריקה עם ראשי הישיבה הגאונים רבי מרדכי גינזבורג ורבי שמואל ברוזנר ז"ל, ויבלח"ט רבי שמואל בירנבוים ורבי דוד קוויאט.

ישיבת "תורה ודעת" זכתה בגאונים רבי זליג אפשטיין, רבי ראובן פיין ורבי פנחס ליפמנוביץ. ישיבת "נר ישראל" בבליטמור זכתה במשגיח הרוחני רבי דוד קרונגלס ז"ל. לישיבת טלו בקליבלנד

קבוצה מתלמידי ישיבת מיר

ורבי יעקב ניימן. הג"ר מרדכי לוברט ז"ל, שהוזכר לעיל, נמנה עם הקבוצה המיוחדת של גולי ישיבת חכמי לובלין שהצליחה להימלט מן התופת הנאצית, הגיעה לוילנה ומשם, ככל מאות לומדי ישיבת מיר - הגיעו אף הם לשנחאי. הדמות המרכזית והנערצת בקבוצה המיוחדת הזו היה כ"ק האדמו"ר רבי שמעון מאמשינוב זצ"ל, שביחד עם מנהיגי ישיבת מיר פעל גדולות ונצורות למען הגולים בשבע שנות גלותם בשנחאי, ולאחר מכן, בהגיעו לארה"ב, ייסד בברוקלין את בית-מדרשו החסידי, שמשך אליו הרבה חסידים ומעריצים.

הכבירה של מאות גולי שנחאי, שבהגיעם לארה"ב ולעוד מקומות בעולם - הפרו והעשירו את עולם התורה והישיבוקבוצת תלמידים בישיבת מירת הק', וביניהם היו גם כמה וכמה אשר השתלכו בעבודת הק' של יהדות התורה בכל המובנים, אם כרבני קהילות ואם כפעילות ציבורית מבורכת לטובת היהדות הנאמנה, ביניהם צריך להזכיר את הרה"ג ר' יוסף דוד אפשטיין, מזכיר הישיבה דמיר בעיירה מיר המקורית ואח"ז בשנחאי, שחיבר כמה ספרים חשובים במוסר והשקפה; הג"ר שמחה אלכרג ז"ל, עורך הירחון הרבני "הפרדס", הגה"ח ר' מרדכי יהודה לוברט ז"ל,